

Третя тема присвячена оздоровчо-рекреаційним ресурсам. В ній розглядаються їх суть, класифікація та розміщення. Це бальнеологічні, фітолікувальні, ландшафтні, кліматичні, спелеологічні, пляжні ресурси.

Характеристика та географія історико-культурних ресурсів подаються в четвертій темі. Зокрема виділяються історичні, культурні, архітектурні, мистецькі, сакральні ресурси.

Економічні туристичні ресурси включають матеріальну базу та інфраструктуру туризму. Сюди відносяться курорти, заклади розміщення туристів – готельне забезпечення, заклади харчування, шляхи сполучення, транспорт, зв'язок. Розглядаються в темі також проблеми економічного забезпечення туризму в Україні та шляхи їх подолання.

У шостій темі характеризуються соціальні ресурси, їх суть та складові: кадрове забезпечення, медичне обслуговування, правове та державне регулювання туризму.

Обов'язковим при вивченні туристичних ресурсів є туристично-рекреаційне районування. Воно необхідне для визначення стану туристичної галузі в окремих регіонах та перспектив його розвитку. В темі сьомій виділяються туристично-рекреаційні одиниці: пункт, центр, комплекс, район, регіон, зона. Дається характеристика основних зон і регіонів.

Крім оглядового вивчення туристичних ресурсів важливою умовою розвитку туризму в Україні є визначення їх ефективності та економічна оцінка. Цим питанням присвячена восьма тема. В ній розглядається економічна і соціальна ефективність туристичних ресурсів. Подається спрощена методика економічної оцінки окремих видів ресурсів.

Завершиться програма детальнішим оглядом туристичних ресурсів Карпатського регіону і, зокрема, Львівської області, в яких ми проживаємо. Розглядається їх місце і роль в туристичному районуванні України, дається характеристика та стан місцевих туристичних ресурсів, визначаються соціально-економічні передумови для розвитку туризму в регіоні, проблеми збереження і подальшого розвитку туристичних ресурсів Карпат і Львівської області.

ПЕРСПЕКТИВА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В АРМІЙСЬКОМУ ТУРИЗМІ

СЕРГІЙ ЄРЬОМІН, НАЗАР ПОПОВИЧ

*Львівський військовий інститут Національного університету
„Львівська політехніка”*

Сьогодні Україна є однією із держав, яка приймає активну участь в миротворчих операціях в різних державах світу (Югославія, Ірак, Ліван). Характер ведення бойових дій вимагає високої військово-спеціальної (професійно-прикладної), психологічної і фізичної підготовки (ФП) військ. Саме тому в Україні, в умовах реформування Збройних сил, розвитку ФП військових формувань все більше приділяється уваги.

В Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту зазначено „Фізичне виховання у Збройних силах та інших військових формуваннях... спрямовується на підвищення фізичної готовності військовослужбовців до бойової діяльності, володіння та ефективного використання зброї, бойової техніки, перенесення фізичних навантажень та нервово-психічних напружень в екстремальних ситуаціях...”.

Туризм - один із небагатьох видів спорту, де людина може навчитися діяти в екстремальних умовах. Туристичні походи моделюють ситуації наближені до екстремальних (бойових): долання військовослужбовцями природних перешкод (річки, завали, скелі, круті схили і підйоми і т.п.), виконання маршів у складних метеоумовах, в день і вночі. Крім оздоровчого, загартовуючого і естетичного впливу на організм військовослужбовців, заняття туризмом дозволяють розвивають у них загальну витривалість, сформувати навички дій в горах, лісі, форсування водних перешкод, проведення рятувальних робіт. Розвиток і удосконалення перелічених якостей і рухових навичок військовослужбовців – складний педагогічний процес, для організації і проведення якого необхідні спеціальні знання, вміння і навички. Спеціалісти з ФП і спорту та командири підрозділів військових частин повинні знати зміст ФП, особливості її проведення в гірських умовах, мати навички і вміння її організації, знати методику проведення занять з туризму.

На сьогоднішній день в Збройних Силах України є одиниці фахівців з туризму, які здатні навчити особовий склад підрозділів діяти в екстремальних умовах. Основною причиною цього є відсутність наукових досліджень в області армійського туризму та їх висвітлення в засобах масової інформації, посібниках та брошурах, які є у військових частинах.

Актуальність зазначеної проблеми спонукає нас систематизувати теоретичні і експериментальні дані по найбільш актуальних напрямках наукових досліджень в області армійського туризму.

Перший напрямок - туризм як важливий фактор зміцнення здоров'я військовослужбовців. Він передбачає наукове обґрунтування занять туризмом з позиції оздоровчої спрямованості. Численними дослідженнями пояснюється механізм сприятливого впливу природно-прикладних вправ, які характерні для туризму, на стан здоров'я військовослужбовців різного віку.

Другий напрямок – ідейно-виховні функції туризму. Мета досліджень: виявлення можливостей вирішення засобами туризму багатьох виховних завдань, які ставляться перед військовими колективами.

Третій напрямок – науково-методичні і організаційні основи туризму. Дослідження, які проводяться за цим напрямком, повинні виявити найбільш оптимальні дозування навантаження в навчально-тренувальному процесі і походах. Необхідно визначити ефективну методику навчання військовослужбовців, яка включає в себе надання обґрунтованих рекомендацій по навчанню техніці і тактиці туризму:

- виявлення закономірностей формування життєво необхідних вмінь та навичок дій в лісі та горах;
- розвиток рухових якостей і навичок дій в складних умовах в повному бойовому спорядженні.

Четвертий напрямок – наукове забезпечення підготовки туристів високої кваліфікації (інструкторів з гірської підготовки). Цей напрямок пов'язаний з обґрунтуванням методики проведення навчально-тренувальних занять з туризму. Мета досліджень має бути спрямована на обґрунтування методик підготовки тих, які займаються спортивним туризмом, з врахуванням можливості проведення походів з оптимальним життєзабезпеченням в екстремальних умовах і вжиттям заходів попередження травматизму.

Основні завдання цього напрямку полягають у:

1. Визначенні критеріїв класифікації туристичних маршрутів диференційовано по видах туризму.

2. Удосконаленні системи туристично-класифікаційного районування території України, особливо районів Карпат і Криму, та розроблення принципів визначення безпечних термінів проведення туристичних походів в різних географічних зонах держави.

3. Удосконаленні методики суддівства змагань по видах туризму і розрядних вимог по спортивному туризму.

4. Розробленні і вдосконаленні методів педагогічного і медичного контролю учасників туристичних походів, визначення їх функціональних станів на маршрутах, дозування навантажень і оздоровчого ефекту туристичних походів.

5. Розробленні контрольних нормативів загальної та спеціальної фізичної підготовленості учасників туристичних походів і рекомендацій по їх передпохідному та післяпохідному медичному контролю.

6. Удосконаленні змісту і методів маршрутних спостережень, які дозволять забезпечити не тільки внутрішні потреби військового туризму (визначення термінів проведення походів в умовах напруженого процесу навчально-бойової діяльності, біокліматичні умови здійснення походів, контроль функціонального стану учасників походу), але і участь військових туристичних груп, у вирішенні проблем народного господарства у віддалених районах в екстремальних умовах.

П'ятий напрямок – наукові основи організації та управління масовою туристичною роботою у військах. Враховуючи, що значення туризму в сучасному суспільстві підвищується, потрібна науково обґрунтована структура його організації та управління.

Реалізація визначених в статті проблем надасть можливість придати роботі з удосконалення армійського туризму системний характер і підняти це питання на новий якісний рівень.

СВІТОГЛЯДНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТУРИСТИЧНИХ КАДРІВ

АНАТОЛІЙ РОЗДОРОЖНЮК

Вінницький обласний центр дитячого і юнацького туризму та екскурсій

На початку XXI сторіччя завершується формування нової філософії буття і розвитку людського суспільства. Технократія відходить у минуле змінюючись інформатизацією і гуманізацією цивілізованого світу. Новий світогляд все більше базується не на технічному прогресі, а на пріоритетності потреб людини. Це впливає і на сферу туризму, яка в цілому буде залежати більшою мірою від людського фактора, а не від технологій. Самі потреби людини здобувають нову якість – матеріальні цінності поступаються духовним, інтелектуальним. Не стільки матеріальне благополуччя, а комфорт самосприйняття в оточуючому світі складають суть існування і не колективного, а індивідуального.

Зрозуміло, що важливим елементом ділового і вільного проведення часу для людей стали поїздки з різною метою у різні напрямки. Туризм, подорожі, ділові переміщення стали звичним явищем для більшості населення світу і країни. Відомий постулат економічної теорії, що самі потреби викликають відповідну діяльність з їх задоволення, а попит визначає пропозицію підтверджується практикою: виникають нові напрямки туристичного бізнесу. Створені спочатку для задоволення матеріальних потреб просторового переміщення людей - подорожі й туризм перетворилися в